LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.

Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.

São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Sausio - Janeiro mén. 1 d. | NR. 1 (469)

LIETUVIO REDAKCIJA SVEIKINA VISUS LIETUVIUS: LAIMINGU NAUJU METU!

Lyg užburtas amžinas ratas...

Kas met mes laukiame Naujų Metų, kas met ta proga linkime vieni kitiems laimės, o tie Metai ateina ir vėl pasensta... Tas lyg užburtas amžinas laiko ratas visada lygiai vienodai sukasi jau nuo tada, kada Pasaulio Kûrėjas leido šviesti dangaus saulei ir pasaulio erdvėje nustatė kelius mûsų žemei. Jeigu palygimsime jų amžių su metais, tai ne tik vieni metai, bet visas žmogaus amžius bus tik mažutė dulkelė kalnuose. O vis dėl to, jeigu išimtume iš Visatos žmogų, visas pasaulis liktų bespalvis. Juk mes protaujame ir jaučiame, mes patys kuriame ne tik savo gyvenimą, bet ir laimės supratimą, mes patys

LIETUVOS KARALAITĖ.
Lietuvio dailininko K. Šimonio paveikslas.

sukuriame ir paveikslą savojo Dievo... Taigi, nesamiems tvariniams nėra pasaulio, nėra nė gyvenimo, kurį gyvena žmogus. Mes jaučiame, mes mąstome, džiaugiamės ir liûdime, mums viskas turi savo reikšmę ir prasmę. Ir visa tai vyksta laikui bėgant, o tą laiką Pasaulio Kûrėjas sutrumpino metais, dienomis...

Kas gi yra tie metai?

Mokyklose moko, kad metai yra laikas, per kurį žemė apskrenda aplink saulę. Žemė netik skrenda aplink saulę, bet dar sukasi aplink savo ašį, kurios ji neturi, o tik mes įsivaizduojam. Iš to, kad žemė skrenda aplink saulę ir dėl jos pakrypimo kintančios jos padėties savo orbitoje (kelyje), mes turime pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą, o besisukdama aplink savo ašį ji kuria dieną ir naktį. Apie dienos ir nakties atsiradimą yra daug pasakų, kurias išgalvojo žmonės dar tada, kol nesuprato, kaip sukasi šis užburtas amžinas laiko ratas.

Nevisos tautos ir nevisumet vienodai skaičiavo metus. Pernai mes savo laiškuose nurodydami kada jie rašyti, žymėjome 1937 m., dabar jau rašysime 1938. Tai skaičius metų, kurie praėjo nuo Kristaus gimimo. Žydai metus skaičiuoja nuo Mozės, arabai muzulmonai nuo jų pranašo Muamedo persikraustymo į Mediną, monarchinių valstybių valdiškuose raštuose dar pridedama... tokiais ir tokiais tai metais nuo viešpataujančio monarcho gimimo ir valdymo pradžios. Taigi, ne visų tautų Nauji Metai ateina tuo pačiu metu. Bet dabar metai skaičiuojami daugiausia nuo Kristaus gimimo, tai yra taip, kaip mes skaičiuojame. Tiesa Kordiljeruose, Brazilijos miškuose, kai kuriose didžiojo vandenyno salose, kai kur Azijoj ir Afrikoj yra dar necivilizuotų tautelių, kurios apie laiką turi dar visa kitokį supratimą, bet ir jie skaičiuoja metus nuo kurių nors žymesnių įvykių jų gyvenime.

Paprotys per Naujus Metus sveikinti savo artimuosius, draugus ir geradarius yra jau labai senas. Mûsų gyvenimas mûs nepatenkina, mes siekiame, kad jis būtų vis geresnis ir geresnis. Šiemet kas nors buvo negerai, tikimės, kad kitamet bus geriau. Ko nepadarėme vienais metais, tikimės kad padarysime kitais. O kadangi savo artimiesiems linkime laimės, kaip ir sau, tad ir sveikiname juos ir linkime jiems, kad Nauji Metai būtų laimingi.

Brazilijos lietuvių gyvenime per praeitus metus buvo taip pat daug skaudžių valandų, o daug gražių užsimojimų liko neįgyvendinta, todėl «Lietuvis» linki savo tautiečiams, kad bent su Naujais Metais prasidėtų naujas šviesesnę ateitį kuriantis mûsų kolonijos gyvenimas, apie kurį mes visi svajojame, bet, deja, einame gana skirtingais, o kartais net priešinhais, keliais. Tad sverkime savo žingsnius kiekvienas!

SULAUKĘ NAUJŲ METŲ SVEIKINAME LIETUVOS ATSTOVĄ — MÛSŲ KONSULĄ P. POVILĄ GAUČĮ, O PER JĮ DIDŽIAUSIOS LAIMĖS LINKĖJIMUS SIUNČIAME MÛSŲ TĖVYNEI LIETUVAI, JOS VYRIAUSYBEI IR VISIEMS PASAULIO LIETUVIAMS. —

SVEIKINAME LENKŲ PAVERGTUS MÛSŲ BROLIUS, KURIE DIDVYRIŠKAI KOVOJA UŽ SAVO KALBĄ IR LIETUVIO TEISES Į SOSTINĘ VILNIŲ IR VISĄ TĖVŲ ŽEMĘ! —

SVEIKINAME VISUS BRAZILIJOS LIETUVIUS, SĄJUNGOS NARIUS, „LIETUVIO" SKAITYTOJUS, BENDRADARBIUS PLATINTOJUS IR BIČIULIUS! —

O, KAD NAUJIEJI METAI ATNEŠTŲ PASAULIUI TAIKĄ! KAD JIE ATNEŠTŲ MÛSŲ KOLONIJAI IR VISAI LIETUVIŲ TAUTAI NUOŠIRDŽIĄ VIENYBĘ IR NAUJŲ JĖGŲ KÛRYBINIAM DARBUI! —

LIETUVIŲ SĄJUNGA BRAZILIJOJ.

Palestinoj vis neramu.

Jeruzolimas, XII — 29. Visoje šalyje, o ypač Jeruzolime kas dieną įvykstą arabų susirėmimai su žydais. Visa tai Anglų vyriausybei, kuri dabar valdo Palestiną, kelia naujus rûpesnius. Anglai buvo sugalvoje net padalyti Palestiną į žydiškąją ir arabiškąją, bet arabai griežtai priešinasi ir žada pradėti kovą ne tik prieš žydus, bet ir prieš anglus.

Naktimis ginkluoti arabai užpuldinėja žydų apgyventus miesto kvartalus, dažnai įvyksta susišaudymų. O provincijoj arabai beduinai (klajokliai) visiškai terorizuoja žydus pir klius ir ûkininkus. Dabar toje šalyje, kur seniau visi laisvai galėjo nešiotis bet kokį ginklą, Anglų valdžia uždraudė nešiotis ne tik šautuvus, bet ir revolverius. Jeruzolime dažnai vyksta kratos, kurių metu pas arabus randama net bombų. Žydai, žinoma, taip pat ginkluojasi. Tat neaišku ar dabar daromi masiniai gyventojų areštai juos nuramins ar dar pagreitins visuotiną arabų sukilimą. Įtariama, kad arabus kursto italai.

Urugvajaus konfliktas su Argentina.

Urugvajaus kariuomenė užėmė Argentinos salą Garsią esančią Urugvajaus upėje. Argentinos vyriausybė ėmėsi griežtų priemonių apsaugoti savo teritorijos neliečiamybę. Bet po pirmos intervencijos urugvajiečiai jûrininkai iš Juanico ir Juan Garcia salų pasitraukė, todėl konfliktas neišsiplėtė ir jau skaitomas likviduotu. Dabar abi pusės pareiškia, kad dery bos vykusios tikrai nuoširdumo dvasioje, ir kad teritorialiniai ir kiti klausimai tarp šių broliškų tautų buvo ir bus sprendžiami draugiškai.

Amerikiečiai daro bizni...

Praeitam numery pranešėme, kad japonų kareiviai nuo vieno laivo nuplėšė Amerikos vėliava ir bombardavo kanonierinį laivą «Panay». Amerikos vyriausybė tik protestavo, o dabar praneša, kad amerikietis Norman Alley tuos incidentus iš lėktuvo nufilmavęs ir šiomis dienomis «Panay» laivo bombardavimą ir jos įgujos ir keleivių gelbėjimąsi jau rodą Amerikos kinematografai. Publikos, kuri žiûrėdama į kino ekramą piktai grasina japonams, žinoma, netrûksta. Taigi Amerikos biznieriai ir iš savųjų nelaimės daro bizną.

Perù dreba žemė.

Žemės drebėjimas, kuris apėmė kalnuotas Perų valstybės provincijas Huachon, Oxapampa ir Huancabamba sugriovė keletą kaimų. Paskutiniai iš nukentėjusių viėtų pranešimai tvirtina, kad per žemės drebėjimą mirtinai užmušta 25 ir sužeista 20 žmonių. Tûkstančiai gyventojų liko be pastogės. Nelaimės ištiktose vietose vtešpatauja dipžiausia panika. Iš kitų šaltinių pranešama, kad tik Oxapampoje priskaitoma apie 75 sužeistų ir užmuštų. Peru vyriausybė nukentėjusiems siunčia skubią pagelba.

SAJUNGA 1931 ALIANÇA

LIETUVOJE

Kauno miesto savivaldybė nori prijungti užmiesčius, o apskrities savivaldybė nenori.

Prieš kurį laiką Kauno miesto savivaldybėje buvo iškeltas klausimas Kauno miesto teritorijos padidinimo reikalu. Pagal tą planą, prie Kauno miesto projektuojama prijungti „Maisto“ rajoną, Michalinavos ir gretimus kaimus, Petrašiūnus ir kitus užmiesčius, kurie iki šioliai administruojami vietos savivaldybių. Esą, tokiu būdu būtų padidintas Kauno miestas. Tuose rajonuose prasidėtų, esą, gyvesnė statyba, miestas turėtų daugiau pajamu.

Šiam Kauno miesto savivaldybės planui nutarė pasipriešinti Kauno apskrities savivaldybė.

„Maisto“ fabriko rajone, Petrašiūnuose, Michalinavos kaime ir kituose rajonuose, kuriuos nori prisijungti Kauno miesto savivaldybė, veikia keletas stambių pramonės įmonių iš gyventojų šiuose rajonuose gyvenančių, Kauno apskrities savivaldybė gauna nemaža mokesčių, kurie papildo apskrities savivaldybės biudžetą. Prijungus tuos rajonus prie Kauno miesto, apskritis tų mokesčių nebegautų.

Be to tų vietovių gyventojai nenori, kad juos priskirtų miestui. Tose vietose nėra jokių patogumų, toli nuo Kauno (7—10 klm). susisiekimas brangus ir nepatogus. Prijungus prie Kauno miesto šiuos užmiesčius, būtų padidinti mokesčiai, ir gyventojai būtų apkrauti įvairiomis kitomis mokestinėmis rinkliavomis.

„Livelos“ darbininkams atidarė klubą.

„Livelos“ mechaninės metalo audyklos ir geležies perdirbimo fabriko vadovybė, šiomis dienomis, Jonavos gatvėje 65 nr., atidarė savo darbininkams kultūrinį klubą. Klubui išnuomotas vienas kambarys.

Klube jau yra ping-pong stalas, šachmatai, šaškės, užprenumeruota laikraščių ir pradedamas organizuoti knygynėlis. Klubui organizuoti fabrikas iš savo sąmatos paskyrė 900 litų.

„Livelos“ fabrike dirba apie 100 darbininkų. Darbininkai gyvena toli nuo miesto, jiems sunku pasinaudoti mieste esančiomis kultūrinėmis bei švietimo priemonėmis, todel klubo įsteigimas yra sveikintinas reiškinys.

Sumažėjo druskos suvartojimas.

Dabar per metus Lietuvon įvežama apie 25 tūkst. tonų druskos; visame krašte suvartojamos druskos daugumą įveža „Lietūkis“ iš SSSR ir šiek tiek p. Pr. Sutkus iš Vokietijos; eksportuojami į Angliją bekonai ir sviestas gali būti sūdomi tik iš Anglijos pirkta druska. Rudenop visame krašte esąs jaučiamas druskos suvartojimo sumažėjimas. Tai esą del to, kad šiemet ūkininkai mažiau teturį pašarų, menkiau šerią gyvulius ir mažiau tesuvartoją druskos. Dabar visuose kooperatyvų sandėliuose esą dfdelės liekanos druskos.

Lietuviai darbininkai didžiausiame Europos avalinės fabrike.

Toks yra laikomas „Batios“ fabr. Čekoslovakijoje, Zline. Zline dirba ne vieni čekoslovakai. Mat, šio fabriko dirbiniai eksportuojami į kitas šalis. Todel fabriko vadovybė ten dirbti kviečia beveik iš visų kraštų darbininkus. Nesenai šios firmos atstovas Kaune į Zliną nusiuntė pasispecializuoti kelius lietuvius darbininkus. Dabar iš ten gauta žinių, kad mūsų darbininkai labai gerai užsirekomendavo. Kaunietis Vladas Valukaitis per savaitę uždirba daugiau kaip 200 čekų kronų. Kasparas Radzevičius jau dirba prie vienos didelės modernios mašinos ir per savaite gauna 400 čekų kronų. Fabriko vadovybė lietuviais darbininkais esanti labai patenkinta, nes jie yra gabūs, sąžiningi ir pavyzdingi amatininkai. Be to, yra šiame fabrike keli mūsų tautiečiai ir iš Okupuotos Lietuvos.

„Miss Lithuania“ automobilių parodoje.

Čikagoje Braiton parke buvo suruošta didžiulė 1937-38 m. automobilių paroda Šioje parodoje gražiai pasirodė „Naujienų“ skaitytojų išrinkta „Miss Lithuania“ Julė Kazlauskaitė. „Miss Lithuania“ tautiškuose drabužiuose Fordo firmos dovanotame automobilyje, dviejų panelių lydima, atvyko į parodą. Jai pasirodžius, didžiulis dūdė orkestras sugriežė Lietuvos himną ir keletą lietuviškų melodijų. Julės Kazlauskaitės automobilių parodoje pasirodymas turėjo didelį pasisekimą.

— USA lietuvių legionieriai, Didžiojo karo dalyviai, ruošiasi 1938 m. aplankyti Lietuvą. Jų įvykusiame Stepono Dariaus 317 būrio susirinkime Bostone nutarta organizuotai vykti į Lietuvą.

— Jaunutė lietuvaitė, vos 5 metų amžiaus, V. Sinkiūtė iš Čikagos dalyvauja Holivude ruošiamoje bendrovės Cudiacolos vienoje filmoje. Viola Sinkiūtė toje filmoje taip gražiai pasirodė, kad drasiai prilygsta jaunutei kino žvaigždei Širli Temple.

— Vilniaus žydų spaudos žiniomis, šiuo metu Vilniuje viso tėra 2.264 telefono aparatų su 650 papildomais aparatais. Vilniuje oficialiai ir dabar dar yra apie 50% daugiau gyventojų, negu Kaune. Tuo tarpu Kaune jau yra daugiau negu 8.000 telefonų aparatų, o su predėtiniais telef. aparatais bus daug daugiau.

Kunigams šoferiauti nesiseka.

Lapkričio 23 d. apie 12 val. dieną Vilniaus g-ve Kuršėnų link važiavo automobiliu Žukančių parapijos kunigas Jurkus. Ant siaurojo geležinkeliuko pervažos jis susidūrė su važiavusiu į Šiaulius garvežiu, kuris trenkė į automobilio priekį ir nusviedė jį į šalį, šoferiavusio kunigo visai nesužeisdamas. Automobiliui sulaužyti priekiniai sparnai ir sudaužyti žibintai.

Praėjusią savaitę pačiame miesto, Tilžės ir Pagyžių gatvių kampe kunigas Daukantas, važiavęs savo automobiliu Nr. 887, susidūrė su Amalerio vairuotu automobiliu, kurį apvertė ant šono, o pats užvažiavo ant šaligatvio ir atsitrenkė į elektros stulpą.

Tabako sindikatas rusų tabaką eksportuoja į Olandiją.

Kaip žinoma, Lietuvos Rusijos prekybiniu susitarimu tabako sindikatas perka Sov. Rusijoj už 3 mil. Lt. tabako žaliavos. Sindikatas tuos kiekius nuperka, bet tiek rusiško tabako žaliavos jam esą nereikalinga, nes į rūkalus būtinai reikią maišyti Makedonijos tabako. Taigi, sindikatas atlikusį iš Sov. Rusijos pirktą tabaką gabenąs į Olandiją parduoti, o iš ten įsivežąs makedoniško tabako.

Tabako sindikato žiniomis, per metus Lietuvoje suvartojama rūkalų už 30 mil. Lt. Vien akcizės mokesčių sindikatas valstybės iždui sumokąs apie 12 mil. Lt. per metus.

Sindikatas nusiskundžia, kad rūkytojai nuo brangesnių rūkalų rūšių vis pereiną prie pigesnių rūšių.

Kaime sindikato gamybos rūkalų suvartojimas nesiplečiąs, nes daugumas kaimiečių savo reikalams pasisodiną naminio tabako ir jį rūką.

Skalbiama muila pradeda gaminti iš sėmenų aliejaus.

Panevėžy muilo fabrikas, svarbiausia, buvo pastatytas tam, kad būtų kur sunaudoti techniškus taukus, t. y. įvairias taukų liekanas, kurios maisto produktams gaminti nebetinka. Tačiau su laiku „Maisto“ skerdyklose kiaulių paskerdžiama vis mažiau, gyvų kiaulių eksportas vis didėja, tai „Lietuvos Muilo“ fabrikas pritrūko žaliavos — techniškų taukų. Kadangi techniškų taukų birža yra Anglijoje, tai iš ten „Lietūkis“ techniškus taukus ir gabendavo. Tačiau atkreiptas dėmesys į sėmenų aliejų, kurio krašte yra pakankamai, ir iš sėmenų aliejaus pradėtas gaminti skalbiamas muilas.

Bandymai davė gerus rezultatus ir ateity sėmenų aliejus bus naudojamas žaliava muilui gaminti.

M. B. Lepickis. Vertė L. Jakiūnaitė.

Amazonės sritis.

(Tąsa iš 52 nr.).

Dalykai dėl Nikaraguos pradėjo garsėti visame pasaulyje. Vietoje apleidimo šio nelaimingojo mažo krašto, šiaurės amerikiečiai netik jo neapleido, bet atvirkščiai, išsirūpino sau paskutiniaisiais laikais akciją, leidžiančią visiškai užvaldyti šį kraštą. Ši akcija nebuvo vien tik imperialistiškas užsimanymas. Ja buvo reikalaujama išvestiantrą kanalą per esančią Panamos sąsmauką, kuris perkirstų Panamos respubliką, nes vienas kanalas nepajėgs sudaryti su sisiekimą tarp Ramiojo Vandenyno ir Atlanto. Ypač paskutiniaisiais laikais, kuomet diena iš dienos vis daugėja laivų skaičius. Linija antrojo kanalo, sulig Amerikos inžinierių manymu, privalo eiti skersai Nikaraguą, sunaudodama taip pat ir ežerą, esantį krašto vidury. Prieš vykdant numatytus planus, J. A. Valstybės rengiasi prie visiškos šios respublikos užvaldymo, tuo būdu apsisaugoti nuo įvairių netikėtumų ir stipriai laikyti savo rankose abiejų okeanų raktus. Dėl savo akcijos, padarytos įvairiais galimais būdais, jie susidūrė ne su valdžios kliūtimi, kuri ėjo su jais iš vien, tačiau su plačia ir įvairia visuomene. Jos priešaky ėjo populiarusis generolas Sandino, ir ginklu pasiryžo sulaikyti visišką užvaldymą prieš daugelį metų nuterioto krašto. Jis nenusigąsta, kad krašto pakraščiai arba net ir vidurys imasi sukilėlių dvasią iš kaimyninių valstybių: Meksikos ir Guatemalos, kuriose tapo įjungta beveik į visas politines partijas neapykanta dėl J. A. Valstybių; visos šios kliūtys neatima jam drąsos ir pasiryžimo. Paskutiniu Nikaraguos amerikiečių armijos vado įsakymu buvo įsakyta J. A. Valstybių kareiviams imtis sau už žmonas Nikaraguos moteris. Šitokiu būdu buvo smarkiai suretintas Vašingtono išlaisvintojų skaičius ir jo pagelbininko — prezidento Diazo. Net pačiose J. A. Valstybėse užsienio reikalų politika nesidžiaugė populiarumu dėl taikingumo su Nikaragua. Sausio 17 dieną Naujorke ir Vašingtone buvo atšvęsta didžiulė manifestacija, einanti prieš militarinę intervenciją Panamos sąsmaukoje. Generolas Sandino, brolis Nikaraguos opozicijonistų vado, laike manifestacijos buvo minios sutiktas didžiuiėmis ovacijomis.

Į tą sumišima, iššauktą dėl kanalo akcijos, atrodo, lyg tyčia buvo atidarytas amerikonų kongresas sausio mėnesį Havanoje. Tuojaus atvyko ir prezidentas Coolidge su savo sekretoriumi Kellogu, užsienio reikalų vedėju. Galima tikėtis, kad šis kongresas paliks daug paslapčių ir klastos, tokiu būdu privers daugelį Amerikos valstybių įstoti į Tautų sąjungą ir sudaryti su ja glaudesnius santykius.

MŪSŲ EKSPEDICIJOS NUOTYKIAI.

Po penkių savaičių kelionės oke anu ir žemutine Amazone, atvykome į miestą Manas, Brazilijoj. Vasario 11 dieną įsėdome į mažą brazilų laivą «San Salvador», kuris privalėjo mus nuvežti iki Iquitos, Perū valstybėje. 2.200 km. tarpe, skiriančiame abu miestus, teko išbūti 18 dienų. Pirmosios kelionės dienos buvo gana gražios ir patogios keliauti. Oras buvo geras ir karštis nelabai įkyrėjo. Tačiau jau po savaitės, po Amazonės sostinės apleidimo, pamačiau, kad upėje ėmė rodytis vis kas kart didesni rastai ir išrauti ištisi medžiai išrauti laike didelių audrų. Lygus ir blizgas upės vandens paviršius susiraukšlėjo ir apsidengė rąstų, lapų ir visokių nešvarumų mase, grąsinančiai vartaliodamasis. Kiekvienas didesnis kelmas arba rąstas, atitrūkęs nuo amžinųjų selvų, darė mūsų mažajam laivui didelį pavojų. Užtektų tik vieno šitokio rąsto smūgio į laivo smailagalį, kad tuojau truktų sijos ir vanduo pripildytų vidų. Nieko nuostabaus, kad su liūdesiu žiūrėjome į šią žiaurią upę — jūrą ir galvojome planus netikėtiems atsitikimams atsitikus nelaimei, mūsų spėliojimai netrukus išsipildė. Vasario 23 dieną iš ryto pajutome didelį sukrėtimą, nuo kurio susvyravo laivas ir viskas, kas jame buvo. Iš pradžių nieks nesitikėjo, jog šis dūžis galėjo padaryti kokią nors didesnę žalą. Kapitonas Clementino Yuca taip buvo pasitikėjęs savo laimės žvaigžde, kad net nepatikrino, kas buvo atsitikę. Tik paskui, kokia valanda vėliau, išbėgo iš vidaus baisiai persigandęs mašinistas ir ėmė šaukti, kad laivas skęsta, vanduo skverbiasi jau į mašinų skyrių, ir katilai gali sprogti. Pasidarė trumpas sumišimas, paskui kapitonas liepė iš mėtinėti krovinius. Į upės dugną nuėjo virš tūkstančio kanalizacijos trūbų, skirtų dėl Iquitos, 50 tūkstančių kilogramų druskos, neapribotas kiekis dėžučių su muilu, cukrumi, taip pat įvairių kitų daiktų. Nežiūrint į tai, kad naikinimo darbas ėjo beveik visą dieną, laivas iškilo tik porą centimetrų į paviršių, kuriame privalėtų jau neatšaukiamai paskęsti. Pagaliau vėlai vakare jau galima buvo į tuščias kameras įvesti siurblius ir pradėti siurbti vandenį. Tačiau visos nakties darbavimasis nepakeitė situacijos nė trupučiuko. (Bus daug.)

Išėjo Naujas „Maźųjų Pasaulis“.

Reikalaukite visuose kioskuose, pas lietuviškų laikraščių išnešiotojus ir „Lietuvio“ redakcijoj. Tai gražiausias ir įdomiausias Pietų Amerikos lietuvių laikraštis — revista, kurį pamėgo ne tik vaikai, bet ir suaugusieji. Į užsienius ir interiorą siuntinė jamas gražiuose vokuose. Adresas: Rua Bandeirantes 474, Caixa postal 1764. S. Paulo.

Tas labai nuskriaus savo mažuosius, kuris nenupirks Jiems 4-5 Nr. «MAŽŲJŲ PASAULIS». Šio num. kaina 0$800. Norint, kad pasiųstume į užsienį reikia mokėti dvigubai.

Red. ir Administracija.

Gerb. „Lietuvio“ Prenumeratoriai ir Skaitytojai!

Pastaruoju metu jau keli „Lietuvio“ prenumeratoriai pinigus už laikraštį prisiuntė paprastame laiške, o vienas rašo, kad pinigus į laišką įdėjo, bet laiške jų nėra. Todėl prašome visus pinigų siuntėjus pinigus siųsti tik piniginiam registruotam laiške t. y. atskirai per paštą. Kaip tai padaryti nurodys valdininkas pašte, iš kurio pinigus siųsite. Jau kitame numeryje pradėsime skelbti už 1938 metus užsimokėjusių «Lietuvio» skaitytojų pavardes. Kuris rasite paskelbtą savo pavardę, žinokite, kad jūsų pasiųstus pinigus jau gavome.

Kas prisiųs penkias prenumeratas, šeštą gaus veltui.

«Lietuvio» Red. ir Admin.

«MAŽ. PASAULIS» platintojai — Villa Bella mokyklos mokiniai: Edv. Šefeitas, Vl. Pumputis, Monika Matulevičiutė, Birutė Šajavičiutė, Ona Botyraitė, Jonas Matulevičius, Ona Zakarevičiutė, Jonė Vaitiekūnaitė ir Elzė Pečkaitytė.

Redakcijoj yra laiškai:

Apyniui A., Asminavičiui A., Adomavičiui A., Barauskui L., Barmui J., Balčiūnui J., Diva Berzis, Degučiui J., Dimšai J., Daugelaitei Z., Drukui A., Cilcisandza Olesai I., Inda Alexander, Gaiauskienei A., Gudavičiui J., Jankauskui J., Juršiui K. Kilbauskui P., Kazlauskaitei, Careivai P., Karčiauskui J., Kiaušui P., Karmilavičienei K., Kvieskai S., Lisiūnui I., Martusevičiui V., Meškauckui P., Norkui J., Olevičiui J., Povilaičiui J., Patapui A., Pačinskui V., Pileckui F., Puzinui S., Pribuišiui J. Pečiulytei O., Paplauskui A., Romanovsky P., Rainiui J., Rimkevičiui B. Saladžiui P., Sventkauskui P., Stepanavičiui J., Šešelgiui K., Skujai B. Šimkūnui J., Smalakiui L.

Dovanos „Lietuvio“ metiniam prenumeratoriams.

1938 metų metiniams «Lietuvio» prenumeratoriams skiriamos įvairios dovanos, kurios bus paskirstytos burtų keliu. Dovanų paskirstymas įvyks 1938 metų kovo 1 dieną. Iki tos dienos bus renkamos ir tvarkomos įvairios dovanos knygomis, visokiais vertingais daiktais, kitų laikraščių prenumeratomis ir t. t. Visi skaitytojai, norintieji dalyvauti dovanų paskirstyme privalo apsimokėti už laikraščio prenumertą iki vasario 1 dienos. Vėliau užsimokėjusieji 1938 m. dovanų paskirstyme nedalyvaus.

Iki gruodžio 15 dienos jau paskirtos šitokios dovanos:

1.	1 dovana 100$000	100$000
2.	2 dovanos po 30$000	60$000
3.	2 dovanos po 20$000	40$000
4.	Rašytojo M. Salčiaus „Svečiuose pas 40 Tautų“ 6 tom.	55$000
5.	Knyga „Pasaulio Lietuviai“	18$000
6.	3 „Išvien“ prenumeratos po 15$000	45$000
7.	viena „Dirvos“ prenumerata	15$000
8.	viena „Kario“ prenumerata	40$000
9.	viena „Jaunoji Karta“ prenumerata	35$000
10.	viena „Švyturio“ prenumerata	15$000
11.	4 Lietuvos Žemėlapiai po 10$000	40$000
12.	Albumas „Lietuva“	15$000
13.	10 knygučių rinkinys	10$000
14.	15 knygučių rinkinys	10$00$
15.	10 įvairių žurnalų rinkinys	5$000
16.	10 „ knygučių rinkinys	10$000
17.	20 „ „ „	10$000
18.	20 „ „ „	15$000
19.	20 „ „ „	15$000
20.	20 „ „ „	15$000
21.	20 „ „ „	15$000
Iš viso 30 atskirų dovanų už		583$000

Kitos dovanos bus paskelbtos vėliau.

SKAITYTOJU DĖMESIUI.

Pranešame visiems gerbiamiems skaitytojams, kad nuo gruodžio 1. dienos «Lietuvio» prenumeratą 1938 metams priimama šiuose vietose:

1. CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA rua Mauá, 207 (prie Luz stoties).
2. VILLA ZELINOJE pas p. Vagnerį ir Br. Šukevičių.
3. MOKOJE, VILLA ANASTAZIJOJE, VILLA BELOJE IR PARQUE DAS NAÇÕES pas vietos lietuvių mokyklų vedėjus.

BARAS IR RESTORANAS „LEÃO‘,
Av. São João, 284 (prie Centr. Pašto) Tel. 4-4458.
Amerikoniška sistema, pigios kainos, pirmos rūšies virtuvė. Brahma chop — vietiniai ir užsienin. gėrimai. Karšti valgiai kiekvienu laiku. Canja espesial 1$500.

Miškai, deimantai, auksas...

Rašo V. Merkevičius.

(tąsa iš 52 nr.)

Atsitolinus nuo triukšmingo ir įkyraus miesto gyvenimo, garimpose — toje džiunglių platybėje, tarp kalnų ir upių, kurios pasislėpę tarp žaliuojančių miškų, savo tekėjimu ir paslėptais turtais, užburia ten patekusį. Veik kiekvienas kiek padirbėjęs garimpose, kartais ir mažą laimę teturėdamas, nebenori grįžti miestan, nors kai kurie ir neblogai gali uždirbti, kaipo specialistai. Yra garimbierių, kurie dirba garimpose apie 40 metų, turi įsigiję miesteliuose krautuves, kai kurie net ir fazendas. Bet laimės ieško dar ir toliau. Nekurie pasisamdo nemažai ir darbininkų, kaipo dalininkus ir gautąjį pelną dalijasi pusiau. Žinoma, taip iš pusės dirba tik tie, kurie neturi galimybės pradėti darbus savo kapitalu. Garimpose niekas nenustato darbo valandų, kas kiek nori tiek dirba. Netoli Estrella do Sul miestelio, taip pat pirmutinius turtus įsigijęs ir Matarazzo, ten jo yra ir dabar kasyklos, deimantus išskiria tam tikromis mašinomis, naudojant upių tvenkinių energją, leidžia vandenį per mašinas, tokiu būdu darbas produktingesnis, kaip plaujant sietais. Guoyas Estade taip pat yra ir anglų kompanijos, kurios turi aukso kasyklas, bet tenai tenka dirbti virš 200 metrų gilumoje, tad dirbantieji giliai žemėje negali ilgiau ištverti tris keturias savaites del didelio karščio, kuris ir taip šiuose pietų estaduose yra žymūs. Aukso ieškotojų yra mažiau: darbas yra daug sunkesnis, ir kas svarbiausia jau buvę geresni aukso plotai išnaudoti.

Laisvu nuo darbo laiku, turėdavom progos pasivaikščioti po tolimesnes vietas ir pamedžioti. Dirbant arčiau upių matėsi tik labai akmenuotos apylinkės, buvo įdomu žinoti ar toji akmenuotoji riba toli nuo upių pakraščių nusitęsia, bet nuėjus toliaus 20, kilometrų akmenys vis retėdavo. Šiose geresnėse vietose augdavo ir puikesni miškai, čia jau matėsi, kad jau žemės paviršius rodo, jog šitose vietose deimanių nebegalima nei mėginti ieškoti, nors tikrumoje niekas ir neiško.

Brazilijos miškuose matydavome įvairiausių rūšių paukščių: papūgų, kurios mėgsta gerai patrukšmauti ir turinčios įvairų ūgį o ypatingai plunksnas, karvelių ir vanagų. Paukščiai yra gana nebaikštūs, net kelis kartus išovus nemano iš medžių pasijudinti.

Paukščių Brazilijos miškuose yra begalės, yra daug ir žydinčių medžių, atrodo lyg, kad tyčia susodinti, bet tik vienas trūkumas: niekados neteko matytis nė girdėtis giesmininkų paukščių. Noroms nenoroms tenka prisipažinti, kad Brazilijos miškuose dieną be galo liūdna. Visas miškas panašus į žalią kapinyną ir kuo karštesnė diena, tuo liūdnesnė kapų tyla jame viešpatauja. Miško gyvenimas atgyja tik pavakare, o pilnas jo gyventojų džiaugsmas pasireiškia tik naktį, kada palyginti gana šalta rasa suvilgo žoles ir medžių lapus, o iš kalnų dvelkiančio vėjo vėsa atgaivina ir išbudina susnūdusią gyvuniją. Tik naktį žvėrys išeina medžioti, tik saulei nusileidus gyvatės išdrysta išlįsti iš savo drėgnų urvų ir šliaužti per kelius ir takus... Jos labai mėgsta rasos sudrėkintas pievas, kuriose gaudo visokius vabalus ir šliaužiojančius jų vykšrus. Nekties metu jos prisiartina ir prie garimpierių palapinių — barakų išdrįsdamos net «susipažinti» su jų šeimininkais. Kada aš tamsią naktį griždavau iš kalnų su medžiokliniu šautuvu ir dieną nukautu grobiu, dažnai girdėdavau takais šliaužiančios «barškuolės» (gyvačių veislė) muziką... Kaip nuostabu, kad šios gyvatės turi ant savo uodegos ragyčius, kurie uodegą judinant išduoda ne tai Lietuvos pievų žiogelių, ne tai gūdžių skambalėlių garsus. Medžiotojai, o ypatingai vietiniai gyventojai, šių gyvačių uodegas su tais ragučiais saugoja savo namuose, nešiojasi medžioklės ir kelionių metu, kaip kokius talismauus, nes tiki paslaptinga galia apsaugoti nuo ligų ir pavojų. Nekarta teko matyti juoduką, kuris su barškuolės gyvatės sudžiovinta uodega trina savo smilkininius, kad pašalinti galvos skausmą. Aš pats šio vaisto dar neišbandžiau, bet kartą užmušęs poros metrų barškuolę jos uodega su skambalėliais nusipioviau ir pasiėmiau.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

GERIAUSIAS DRAUGAS.

Piratininga, 20-12-37. Netoli šio miestelio ir gelžkelio stoties yra keletą gražių ûkių — fazendų. Prieš Kalėdas čia darbas virte virė, reikėjo daug darbininkų, dabar susilaukėme šiokios tokios atvangos. Lietuvių daugiau nesutinku del to labai liûdna. Aš vienas su savo šeima dirbu fazendoje tarp svetimųjų. Del to turiu didelį džiaugsmą, kada mane kas savaitę aplanko «Lietuvis». Tik per šį laikraštį aš sužinau apie kitų lietuvių gyvenimą ir visokias pasaulio naujienas. Aš nežinau, kaip aš galėčiau gyventi, jei mane kada apleis tų ir šis mano mylimiausias draugas Todėl tuoj prisiunčiu pinigus už prenumeratą 1938 metams ir dėkoju p. Redaktoriui, kad laikraštį siuntinėjat man be pertraukos. O dabar pranešu, kad aš uždirbu po 4$500 į dieną ir gaunu visą užlaikymą. Dirbu ir tikiuosi, kad susitaupęs kiek pinigų ir patsai tapsiu ûkininku, taip sakant nors mažu fazendierium.

Juozas Saldukaitis.

SKAITYTOJŲ LINKĖJIMAI.

São Roque. Čia yra didelis audimo fabrikas «Brazital», kuriame dirba apie 500 darbininkų. Lietuvių dirba tik penki. Darbai daugiausia rekordiniai. Per mėnesį uždirba 200—300 milreisų, o kurie dirba padieniais į val. gauna 700—1$200. Visi fabriko darbininkai butą gauna veltui, už kurį įvairių mokesnių reikia sumokėti apie 30$000 per metus. Prie namų yra ir sklypeliai žemės — daržai. Kas netingi prisiaugina daržovių, laikosi ir paukščių. O Stasevičiai, kurie turi nusipirkę ir nemažą šakarą, verčiasi daržovių ir vaisių prekyba. Fabrike jie jau nedirba.

São Roque miestelyje gyvena šios man žinomos lietuvių šeimos: Zûbeliai, Morkûnai, Jonušiai, Mickevičiai ir du broliai Stasevičiai. Mûsų mylimiausias svečias yra «Lietuvis», bet vienas tautietis skaito ir «Aidą». Aš visų «Lietuvį» skaitančiųjų vardu sveikinu p. Redaktorių ir linkiu jam laimingų Naujų Metų, o «Lietuviui» augti stiprėti ir tiekti mums dar daugiau naudingų žinių ir gražių pasiskaitymų.

Zûbelis.

SUSIPRATĘ LIETUVIAI DARBININKAI.

Popierio fabrike Klabin, Sant' Anna, dirba apie 600 darbininkų, 500 vyrų ir 100 moterų. Čia dirba labai daug lietuvių, kurie užima ir aukštesues vietas. Lietuviai dirba prie įvairių mašinų. Čia lietuviai yra ir konduktoriais, ir meisteriais, ir mekanikais. Lietuviai specialistai šiame fabrike nevienas uždirba nuo 500 iki 900 milreisų per mėnesį. Paprasti darbininkai už aštuonių valandų darbo dieną vidutiniškai gauna po 9$500. Daugumas dirba po dešimts valandų. Kai kurie darbininkai gauna dar «procentų» po 40—60 milreisų kas mėnesį, bet esant aukštai butų nuomai ir brangiems maisto produktams, paprastų darbininkų, kurie maitina dar ir nemažas šeimas, gyvenimas yra sunkus.

Darbo sąlygos, palyginus su kitais fabrikais, čia pakenčiamos. Pav. puodinėje ant Braz ar daugely kitų dirbtuvių darbininkai uždirba dar mažiau, o darbas tikrai pragariškas. Klabin fabrike per daug skųstis negalima.

Fabriko savininkas yra iš Lietuvos kilęs žydas, bet visa vadovybė ir žeroncija yra vokiečių rankose. Lietuviai su vokiečiais kartais gerokai susiginčija del Hitlerio politikos, kuris siekia užgrobti Lietuvą, bet vokiečiai atsikerta, kad ir Lietuvos valdžia esanti tautinė, kaip ir Vokietijos. Taigi pasiginčiję ir vėl geruoju gyvename. Popierinės vokiečiai lietuvius net myli, nes lietuviai sąžiningi ir patvarûs darbe. Taigi, vokiečiai emigrantai lietuvių atžvilgiu yra daug lojalesni už savo tautiečius, kuriuos Vaterlande mums nddraugingai nuteikia Hitlerio agentai.

Klabin fabriko darbininkai lietuviai yra susipratę darbininkai. Visi skaito laikraščius, o daugelis priguli ir prie lietuviškų organizacijų. Daugiausia tai rytiečiai. Iš laikraščių seniau labiau buvo mėgiamas «Aidas», bet pasirodžius Uckaus veidmainystėms, dabar mėgiamiausias yra «Lietuvis», kunigėlių «Šviesa» čia retai kad pasirodo ir, be to, ji naudojama tik vietoj «minkšto popierio»... Mums lietuviams labai nepatinka ir negražu, kad kartais laikraščiuose pasirodo negražių dalykų: šmeižtų, donosų ir biauraus melo. Geriau, jeigu jie neturi ką rašyti, tegul rašo pasakas. Aš pats nustojau skaityti «Šviesą» nuo to laiko, kai ji mûsų mokytojus išvadino komunistais. Žinau, tai piktas noras įkąsti savo priešams, nes ne tik mokytojams, bet ir mums darbininkams šio vardo primesti negalima.

Tai tiek šiuo kart iš Klabin fabriko lietuvių darbininkų gyvenimo. Kitą sykį parašysiu daugiau.

V Ćiurlys.

SVARBU LIETUVIAMS EMIGRANTAMS.

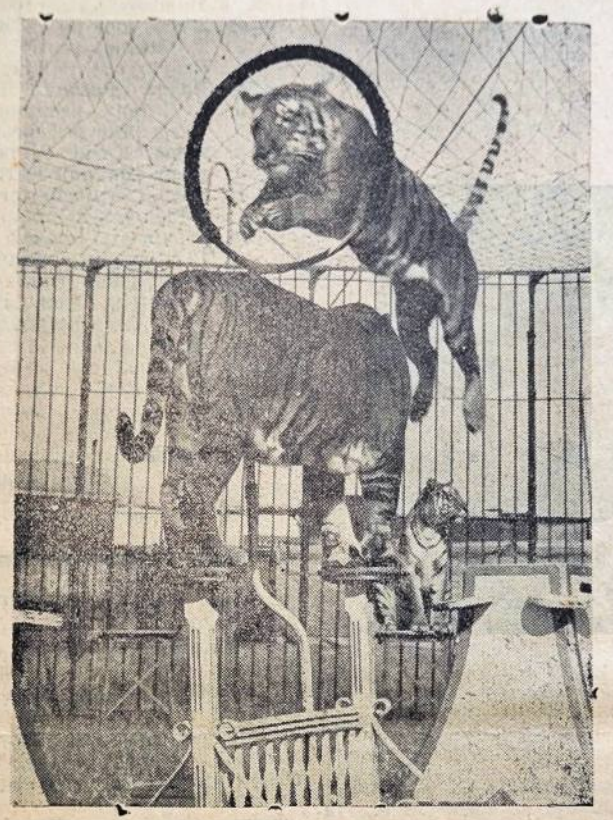
Lietuvos seimas priėmė pilietybės įstatymo papyldymą, pagal kurį visi į užsienius išvykę lietuviai, kurie ten išgyveno du metu be užsienio paso arba kad ir turėjo pasą, bet jo neregistravo konsulate ar pasiuntinybėj, po dviejų metų nustoja Lietuvos pilietybės ir norėdami grįžti į Lietuvą konsulatuose ir pasiuntinybėse ne galės gauti vizos be atskiro Lietuvos Vyriausybės sutikimo. Neturėjimas registruoto paso labai apsunkins ir giminių paliekamo turto paveldėjimą Todel šis įstatymas skaudžiai palies daugelį lietuvių emigrantų, o ypač tnos, kurie nieko negalvodami apie savo dokumentų registravimą ramiai sau gyvena, kur nors fazendoje tarp nepereinamų Brazilijos miškų ir laukia kada susitaupys gražią sumą, kad turtingi galėtų grįžti į savo Tėvynę.

Todėl kiekvieno lietuvio pareiga pranešti savo tautiečiams, kad visi užsiregistruotų konsulate ir sutvarkytų savo pasus. Vargingai gyvenančius Konsulatas turi teisę nuo kai kurių mokesčių atleisti. Tat skubėkime sutvarkyti savo dokumentus, kol tas įstatymas dar nepradėjo veikti.

SKUBIAI KVIEČIAMAS Į LIETUVĄ.

«Lietuvio» redaktorius St. Vancevičius, kuris neperseniai lankėsi Argentinoj, Urugvajuj ir Paragvajuj, kaip Lietuvos laikraščių atstovas, o prieš porą savaičių tarnybiniais reikalais išvyko į Rio de Janeiro, dabar praneša, kad gavęs ekstra pakvietimą skubiai vykstąs į Lietuvą, į São Paulo redaktorius grįš tik vasario mėn. pabaigoje.

Pasiteiravę Lietuvos Respublikos Konsulate São Paulo, sužinojome kad red. St. Vancevičius į Lietuvą jau išvyko.

Cirkuose išdresiruoti tigrai šokinėja per lankus ir žaidžia, kaip katinai.

RUOŠIASI Į VYNUOGIŲ ŠVENTĘ.

Sausio mėnesį Jundiahi mieste įvyksta antroji tradicinė Brazilijos «Vyno Šventė», kurioje be vynuogių vyno ir kitų šios ûkio šakos produktų parodos bus ir meniška programos dalis, kurią išpildys chorai, sporto ir meno organizacijos. Šventėje dalyvauti miesto Prefektas kviečia ir daugelio tautų ateivius. Specialiu pakvietimu per mûsų konsulą p. Povilą Gaučį pakviesta ir lietuvių kolonija. Lietuviai šventėje dalyvaus sausio mėn. 20 d. Lietuviškąją programą sudarys bažnytinio choro dainos ir viltiečių tautiški šokiai ir gimnastika su dainomis. Jau daromi pratimai. Dainas moko chorvedis Juozas Stankûnas, o gimnastiką mok. Simas Bakšys.

VILTIEČIŲ SUSIRINKIMAS.

Gruodžio mėn. 19 d. įvyko B. L. J. S-gos «Viltis» narių susirinkimas. Perrinkta nauja valdyba, į kurią vėl įėjo ilgametis s-gos pirmininkas Valerijus Godliauskas. Į šią valdybą išrinktos ir dvi mergaitės: Br. Matulytė ir St. Peleckaitė. Tenka pastebėti, kad Matulytė nors dar jauna, bet jau pasižymėjo, kaip gabi dainininkė o Peleckaitė yra baigusi Panevėžio gimnaziją. Tat reikia tikėtis, kad šiais metais «Viltis» daug labiau išplės savo veikimą.

Dar tartasi apie dalyvavimą „Vyno Šventėje" ir padidinimą viltiečių choro.

Petkus.

BŪKITE ATSARGŪS.

„Aidas" ir „Šviesa" susitarę skelbia, kab jų štabe buvus padaryta krata. Esą „Aidas" buvęs įskųstas už komunistinį veikimą. Kadangi toki „Aido" verkšienimai jau kelinti metai sutamba su Uckaus finansiniais kriziais ir lietuvių areštais ir ištrėmimais, tat iš viso to kiekvienas lietuvis turi padaryti atatinkama išvadą... iš kokių šaltinių šitie ponai tunka?...

Atsarga gėdos nedaro.

Ged. Vargonis.

LITHUANIEČIAI PLIEKIA.

Gruodžio mėn. 23 d. lithuaniečių patalpose įvyko ping-pongo rungtynės tarp Sp. S-gos «Lithuania» ir brazilų sporto klubo «União Democratico». Lošė trys komandos. Lithuaniečiai parodė didelę pažangą šioje sporto šakoje ir brazilų ganą stiprų klubą suplieke be pasigailėjimo. Rungtynės baigėsi rezultatu: pirm. kom. 200 : 129, antroji 150 : 81 ir trečio i 100 : 70. Visos lituaniečių naudai.

— O Villa Anastazio lithuaniečiai kas šeštadienį ir kas šventadienį rengia vakarus Dr. J. Basanavičiaus mokyklos naudai, kad tik padėti mokyklos tėvų komitetui greičiau išpirkti mokyklos žemės sklypą, nes mokinių tėvų mokamo mokesčio vos pakanka pasamdyti sarguiir kitidms smulkiems mokyklos reikalams.

R. Lietuvis.

Br. Liet. Jaun. S-gos „Viltis" valdybos pareiškimas.

Pastaruoju metu «Lietuvių Aidas Brazilijoj» ir «Šviesa» paskelbė, jų vadinamą, memorandumą po kuriuo tarp kitų parašų figuruoja ir «Vilties» s-gos atstovo St. Butrimo parašas. Kadangi «Vilties» s-ga nėra Centro nariu ir jokių jo rezoliucijų nė memorandumų nepasirašinėjo, B. L. J. S-gos «Viltis» Valdyba savo posėdyje, kuris įvyko 1937 m. gruodžio mėn. 30 d. konstatavo, kad tų rezoliucijų ir memorandumo autoriai neteisėtai panaudojo «Vilties» vardą, tad nutarė viešai paskelbti, kad —

1) Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga «Viltis» yra savistovė organizacija ir legaliai veikia pagal vietinės valdžios atatinkamų įstaigų išduotą leidimą.

2). B. L. J. S-ga «Viltis» yra tik viena. Mokoje ir Villa Belloje buvę jos skyriai dar 1936 metais nuo «Vilties» s-gos atskilo, o vėliau visai likvidavosi. Jų nariai perėjo į kitas organizacijas.

3). «Viltis» neįstojo į jokį Centrą ir nieko neįgaliojo jos vardu pasirašinėti jokių rezoliucijų nė memorandumų. Todėl St. Butrimas pasirašydamas «Vilties» s-gos atstovo vardu, padarė nusikaltimą prieš «Vilties» s-gą, be to, sąmoningai klaidina visuomenę veldamas «Vilties» vardą į visokių piktų intrygų sûkurį.

4). «Vilties» S-gos Valdyba griežtai protestuoja prieš tos sąjungos vardo savinimasį ir praneša visuomenei, kad «Vilties» s-gos vardas po Centro memorandumu ir visokioms rezoliucijoms padėtas be «Vilties» sąjungos žinios t. y. sauvališkai ir neteisėtai.

B. L. J. S. «Viltis» Valdyba.

Pirm. V. Godliauskas.

Sekr. St. Peleckaitė.

Inž. Agr. Jonas Zabrockis.

Nagrinjėimas 10-ties Koperatyvo „Grûdo“ paklausimų kolonizacijos reikalais.

(tąsa iš 52 nr.)

Lietuvių kolonizacija Brazilijoje yra marinama bet ne tvirtinama. Mums reikia draugijos su kapitalu, kuri kredituotu, tvarkytų visus kolonizacijos reikalus, kol kiekvienas kolonistas taps absoliučiu valdovu savo nupirktos žemės.

Tokia draugija kredituodama visus kolonijos tvėrimo darbus turėtų vykdomąjį organą, kuris rupintûsi šiais klausimais:

1) Žemės parinkimu

2) Jos išdalinimu ir išpardavimu kolonistams.

3) Nuosavybės dokumentų sutvarkymu.

4) Gyvulių, mašinų, sėklų, trąšų ir t. t. kreditavimu.

5) Praktiškų ûkininkams žinių teikimu.

6) Atskaitomybės knygų vedimu ir t. t.

Tokios draugijos veikimas ir kolonisto įsikûrimas bus garantuoti, nes viena ir antra pusė bus surišti atatinkamais kontraktais patvirtintais valdžios įstaigose.

Abi suinteresuotos pusės pildydamos visus paragrafus ûgdys pasitikėjimą visų, be kurio joks darbas nėra įmanomas ypačiai Brazilijoje, kur dažnai parduoda žemę tie kurie visai jos neturi. Tokios draugijos veikimas bus Žemės Ûkio Ministerijos kontrolėje.

Gal kai kam pasirodys per platus mano užsimojimas, bet aš kito kelio nematau sistematingai ir racionalai kolonizacijai vykdyti. Gal kas paklaus manęs, bet kur mes kapitalą surasime tokiam planui vykdyti, kreditą teikti, aš drąsiai atsakysiu: klaidingais keliais einame ir galų gale visai suklupsime, mes gyvename pasigyrimais, svajonemis ir iliuzijomis vykdydami kolonizaciją mûsų spaudos lapuose ir sieksniniuose straipsniuose tų, kurie visai nepažįsta ûkio gyvenimo dirbdami mieste.

Esant agronomu ir turint bent daleiytę supratimo apie žemės ûkį Brazilijoje, man neleistina sutikti su galvojimu tų, kurie begyvendami mieste svajoja apie kolonizaciją nepažinę mûsų brolių sunkių kovų, vargingo jų gyvenimo fazendose. Mes labai mažai pažįstame jų vargus, skurdą ir sunkią kovą prieš kûno ir dvasios parazitus.

Sulyginę miesto ir ûkio gyvenimą bûkime realistai, bet ne svajotojai, kurie sugrįžę iš kinų, teatrų, restoranų gal dar cigarą užsirûkę prie elektros šviesos sieksninius straipsnius pyškina užmiršdami, kad lietuvis brolis atėjęs po sunkios darbo dienos kartais neturi žvakės nei žibalo, kad galėtų žmoniškai saldžių pasakų pasiskaityti ir drauge nusispiauti iš neramumo, nes jau keli metai kaip apie „karalaitę“ kolonizaciją kalbame, rašome užmiršdami, kad jį dar ir gimti nemano, nes žaltys kreditas — pinigas draugijų iščių neapvaisino...

Lietuviui ûkininkui jau nusibodo gražios mintys, jam reikia realios pagelbos, jam reikia kredito gyvuliams nusipirkti, plûgui, akėčioms trąšoms įsigyti.

Jam reikia pinigo, pinigo ir dar kartą pinigo, kad su juo galėtų pinigų gaminti ir su palûkanomis gražinti. Jam jegų ir žinių yra pakankamai dar gali maišais miestui teikti, ir jo žinios yra tikros, skaidrios, kaip jo lietuviška siela nes jis įgavo jas kruviną prakaitą liedamas, saulės kepinamas ir visokių parazitų kandžiojamas.

Išeikime į realybę palikę miesto kinus, bondes ir kitas prašmatnybes, perkėlę mûsų mintis, mûsų troškimus į mûsų brolių vargingas lûšneles, kad pamatytume jų realų gyvenimą ir tikrai suprastume kokios pagelbos jis yra reikalingas, gal tuo met atrastume bûdą, galimybes atsistoti ant tvirto pamato siekiant gyvybinio klausimo išrišimo.

Broli ûkininke aš klausiu tavęs ar miestas pažįsta tave? Žinau, tu atsakysi drauge su manim — ne, ne ir dar kartą ne. Jeigu jis bûtų tave pažinęs jau gal bût bûtų tau pagelbos ranką ištiesęs, bet, deja, visos tavo reikalams įsteigtos draugijos nė žingsnio pirmyn nenuėjo, nes jos buvo tuščios, kaip statinės kurios gana smarkiai barškėjo, bet tas barškesys tik spaudos lapus virpino.

Supraskime lietuvį ûkininką jo troškimus geresnio rytojaus ir rimtai pasirįžkime vykdyti apie ką taip daug kalbame, o bûkime tikri, kad Lietuva mums padės, nes laukia išmûsų rimto darbo, realaus supratimo kolonizacijos reikalų, kurie yra mums gyvybinis klausimas.

Dariaus — Girėno v. liet. mokyklos mokiniai. Buenos Aires, Argentina.

TIK «LIETUVĮ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI

Nauji priešistoriniai radiniai.

Ragainės apskr. ant Nemuno kranto, bekasant griovį skersai Šereiklaukio, paskutiniu laiku atrado net keleta akmeninių kirvukų. Visi jie padėti į Tilžės muziejų. Jie yra išgulėję žemėje 4.000 — 5.000 metų. Šie ir kiti žilos senovės palikimai liûdija, kaip senai čia žmonių gyvenama. Iš visokių radinių sprendžiama, kad sritis į rytus nuo Tilžės daug anksčiau buvo apgyventa negu Tilžės, Takalnės ir Pamario sritys.

23 Júr augino šilkaverpius.

Praėjusiais metais Dotnuvoje buvo surengti kursai šilko gamintojams. Šiuos kursus lankė 23 jaunųjų ûkininkų ratelių (JÛR) atstovai. Vasaros metu šie rateliai augino šilkaverpius vikšrus. Dabar jie savo bandymus nusiuntė Dotnuvon kad ištirtų. JÛR deda pastangas išplėsti šilkaverpių auginimą ir šilko gamybą Lietuvoje, kad tuo bûdu sumažinti šilko importą iš užsienių.

Miré 106 m. amžiaus viso pasaulio čigonų karalius.

Viso pasaulio čigonų vyriausias vadas ir karalius Viliamas Džonsas, susilaukęs 106 m. amž. mirė. Lapkričio 24 d. Klyrvilyje jis buvo iškilmingai palaidotas. Jį palydėjo į kapus daug jo tautiečių. Karalius Džonsas buvo paskutinysis iš tikrųjų klajoklių čigonų. Jis visą gyvenimą praleido vežime, niekuomet negyveno tikruose namuose. Jis buvo populiarus visoje Anglijoje. Jį visi pažinojo iš jo tradicinių senų klajoklių tautos drabužių — ryškiai žalio kostiumo ir cilinderio.

Lyg ir feljetonas.

Pirištas Katinas.

Rašo Dėdė Mikas.

(tąsa iš 1937 m. nr. 52)

— Taigi, Maižiešiai sėdi pačiame Centre, kai nueisime, aš judviem juos parodysiu, pamatysite, taip sakant, patys savo locnomis akimis. Taigi...

— Bet, Jurgeli, aš bijau, kad jie kartais gali sužinoti, kad aš nemokytas ir, dar kokios, gali ir į členus nepriimti, — vėl skundžiuosi nusiminęs.

— Na, Mikai, nenusimink, jie kaip tik ir bijosi mokytų, o kuo kvailesnis ateina, tuo su didesne pagarba ir išskėstomis rankomis jį pasitinka

— Ačiû, Jurgeli, kad išklumočijai, ačiû. Kaip Dievą myliu, iš tikrųjų, Jurgeli, mes bûsime pirmutiniai členai... Na, o gal dar po matabyšių... Šį kartą aš užmokėsiu... Ot laimė! Dievulėliau, kokia laimė!...

Ir vėl einame išsimaukti, o be to jau reikia pasiklausti ir kelio į centrą. O žinoma, kai atsiranda naujas matabyšius, atsiranda ir nauji klausimai.

— Na, Jurgeli, pasakyk tu mums iš ko tie Maižiešiai gyvena, ir iš ko jie tą centrą užlaiko? — Klausiu mokėdamas už tris stiklines kašaso.

— Iš ko išsilaiko? Nagi, iš ko aš dabar pasigėriau?... Jonas užmokėjo už vieną stiklinę, tu už antrą ir aš jau pilnas, o jei dar panorėsiu dar daugiau kvailių rasiu. Matai, broleli, reikia mokėt gyventi, reikia truputį liežuvėlį pamiklint, vieną nuskųsti, kitą užtarti, o durnių ieškoti nereiks — jie ir patys tokių ieško..,

— Et, gana jau, Jurgi, matyt, kad tu jau tikrai įsigėrei, — į kalbą įsimaišė Jonas Popečka. — Rytoj, sako jis, gal jau visi trys centro ligoninėj gulėsime. Hm.. Bet pasakyk, Jurgeli, iš kur tas centras gavo tiek pinigų, kad pastatė ligonines, teatrus, knygynus, tamabylius, minkštas lovas ir dar visokias prašmatnybes?

— Iš kur gavo? Jie dar išniekur negavo, bet nori gauti. Dar niekо jie ir nepastatė, bet tik sako, kad statys...

— Bet iš kur jie mano gauti tiek daug pinigų, kad visiems tiems išmislams pakaktų? — vėl klausia susirûpinęs ir atgal žiûrėdamas Jonas Popečka.

— Kantrybės, Jonai! Tik dar trupučiuką kantrybės, o tuoj patys savo locnomis akimis pamatysita visas gudrybes, nes Centras jau nebetoli, — pakeltu tonu deklamavo Jurgis Moliagalvis ir visi trys padidinome žingsnius. Sukome į kairę, sukome į dešinę ir vėl į kairę, ir vėl į dešinę, kol priėjome didžiulį namą su tvirtomis sienomis aptverta sale. Oi, Dievulėliau tu mano, kas ten per atpuskai kaip Kuršėnuose per šv. Joną! Ir vaikų su motinomis ir tėvų su vaikais! Ir vieni šneka ir kiti šneka ir vieni klausosi ir kiti klausosi, ir vieni grûdžiasi ir kiti grûdžiasi ir vis prie to stalo. O aplink tą stalą kad apsėdę, kad aptûpę visi Maižiešiai ir Maižiešiukai, propagandos misija, Centro komisija, vyresnybė, visa taryba ir net pats prabaščius. Ir kad jie dirba, kad jie nušilę: aštuoni pisoriai užrašinėja į členus arba člunkus, kaip sako vienas savo pilvą jau sunkiai nešantis Maižiešius trys Maižiešiai pasirašinėja, du laiko maišus, o šeši kaip tik spėja į tuos maišus pinigus krauti... Aš pasižiûriu atgal, ogi tų členų členų už manęs dar tokia ilga uodega, kad ir galo nesimato: ir bobų, ir diedų, ir vaikų ką tik gimusių ir visi į tuos členus kad rašosi, kad rašosi... Jau du maišai pilni pinigų, kad net užrišti nebegalima, o svietelis vis plaukia, vis grûdžiasi, kaip prie spaviednės. Čia Jonas Popečka kumštelėjo man į pašonę ir rodydamas tikrai motiniškos išvaizdos moteriškę, mirktelėjo:

— Žiûrėk, Mikai, šita jau užrašė ir sûnų, o atrodo, kad jo dar tik laukia.

Čia mudu ėmėva diskutuoti: iš kur ji gali žinoti, kad bus sûnus, o ne duktė? Galų gale padarėva tokią išvadą: jeigu jau laukiamojo kudikio lytis priklauso nuo įrašymo į centrą, tai tikrai jis yra stebûklingas, o tie Maižiešiai — tikri Maižiešiai, kad tokias stebûklingas operacijas daro... Jonas Popečka, kuris augino jau septynias dukteris, o niekaip negalėjo sulaukti sûnaus, kuris bûtų teisėta jo giminės tąsa ir pilnateisis jo pavardės ir kruvina procia sukrautų reisų paveldėtojas, po šitos mudviejų išvados iš džiaugsmo kone pasiuto:

— Dabar ir aš susilauksiu įpėdinio! Bet kuo vardu jį užrašyti?

(b. d.)

Beturčių vaikų globa Lietuvoje.

„Lietuvos vaiko“ d-ja kasmet visoje Lietuvoje vis daugiau plečia savo veiklą, daugiausia besirūpindama beturčių vaikų globa, jų auklėjimu bei bendru lavinimu. Daugiausia d-ja globoja priešmokyklinio amžiaus vaikus (nuo 3 ligi 7 m. amž.), bet neužmiršta ir beturčių mokyklinio amžiaus vaikų.

Besirūpindama priešmokyklinio amžiaus vaikų globa, d-ja steigia vaikų darželius. Ligšiol tokių darželių yra įsteigta 51. Tuose darželiuose tilpsta nuo 30 ligi 100 vaikų.

Šiais metais, steigiant vaikų darželius, ypatingas dėmesys buvo kreipiamas į Klaipėdos krašto neturtingiausius žvejus, kuriems pagalba yra būtina. Tačiau, steigiant vaikų darželius šiame Lietuvos krašte, susidurta su vokiečiais, kurie ypatingai nenori, kad tokie darželiai būtų steigiami, nes mato, kad tuo būdu bus pasunkintas Klaipėdos kr. lietuvių vokietinimo darbas. Visos kliūtys buvo nugalėtos ir šiemet Klaipėdos krašte įsteigta 11 vaikų darželių: Klaipėdos m. — 2, Ventėje, Kintuose, Stoniškiuose, Onstuiniuose, Žalgiryje, Pakalnėje, Katyčiuose, Piktupėnuose ir Doviluose po vieną vaikų darželį.

Darželius aptarnauja Klaipėdos kr. 67 pedagogės.

Darželiuose vaikai turi progos gražiai pažaisti, paskaityti vaikiškų knygelių ir t. t. Prie kai kurių darželių yra įsteigtos bibliotekėlės — skaityklos, kuriomis vaikai mielai naudojasi.

Be vaikų į vaikų darželius apsilanko ir jų motinos, kurioms per įvairius pasikalbėjimus suteikiama žinių auklėjimo klausimais. Ypatingai į tai dėmesis kreipiamas Klaipėdos kr., kur žvejų žmonos apie naująjį vaikų auklėjimą turi nedaug žinių.

Vaikų darželių vedėjos dažnai turi be vaikų auklėjimo pasirūpinti ir jiems susirgus menkesnėmis ligomis. Tokias pareigas darželių vedėjoms tenka atlikti ten, kur nėra gydytojo arba jo negali atsikviesti del lėšų stokos. Sudėtingesnėms ligoms pasitaikius vaikų darželių vedėjos pasirūpina ir tinkama medicinos pagalba, pakviesdamos gydytoją ir pan.

Darželiuose vaikams duodami rūbai ir valgis. Del to tokių darželių išlaikymas „Liet. vaiko“ d-jai brangiai kaštuoja. Darželiai vaikų yra labai pamėgti. Iš viso Lietuvoje vaikų darželius lanko 2.192 vaikai. Į tą skaičių neįskaitomi vaikai, kurie lanko vaikų skaityklas.

Besirūpindama mokyklinio amžiaus beturčiais vaikais, d-ja, padedama Kauno m. savivaldybės bei Vidaus reik. m-jos. Rumšiškėse įsteigė vaikų vasaros koloniją, kuri veikė nuo liepos 1 d. ligi rugpiūčio 14 d. Joje buvo apie 80 vaikų, kurie buvo gerai prižiūrimi specialaus podagoginio personalo ir gydytojos.

Be to, šią vasarą d-ja buvo išsiuntusi po 20 vaikų į Latviją ir Estiją vasaroti. Šios valstybės taip pat atsiuntė po 20 vaikų į Lietuvą, kurie mėnesį praleido Alytuje. Toks vaikų pasikeitimas vasaros atostogų metu tarnauja ne tik vaikų sveikatai taisyti, bet ir Baltijos tautų susiartinimo idėjai. Tai yra pavykę, nes dabar daugelis vaikų susirašinėja su savo pažįstamais Latvijoje ir Estijoje.

D-jos rūpesčiu yra steigiamos vaikų skaityklos, kurios turi didelį pasisekimą. Pradžios mokyklų mokiniai, kurie gyvena nepasiturinčiai, blogose sąlygose ir negali įsigyti bei skaityti knygų nemie, laisvu laiku renkasi į tokias skaityklas ir naudingai praleidžia laiką prie knygų.

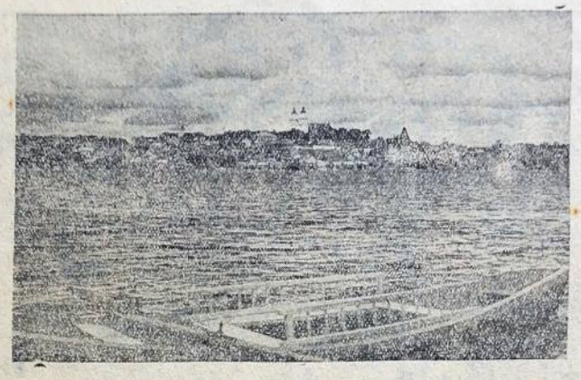
Tokios skaityklos veikia: Kaune — 4, Šiauliuose — 5 ir Alytuje, Marijampolėje, Klaipėdoje po vieną. Netrukus tokias skaityklas numatoma įsteigti Panevėžyje ir kt.

„Liet. vaiko“ d-ja šiemet suorganizavo vaikų darželių vedėjoms antruosius kursus, kuriuos lanko 48 moterys.

Be šių kursų vaikų darželių pedagoginiam personalui Palangoje šiemet buvo surengta stovykla — kursai, kurioje dalyvavo 26 auklėtojos.

„Liet. vaiko“ d-ja yra įsteigta 1924 m. Dabar ji turi 41 skyrių. Draugija jau devinti metai leidžia žurnalą „Motina ir vaikas“. Dabar pradėjo leisti vaikams laikraštėlį „Vyturį“. Be to, kasmet išleidžia bent po vieną pedagoginio turinio knygą. D-jai dabar pirmininkauja p. Nemeikšaitė.

„L. Ž.“

Lietuvos vaizdas.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĘS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDĄ. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Juodi ir geltoni lietūs.

Anglijos meteorologijos stotys per kelerius paskutinius metus užregistravo net keletą atsitikimų, kai lijo juodas arba geltonas lietūs. Seniau tokie lietūs buvo laikomi atebuklais, kuriuos dangus rodąs žmonėms. Mūsų laikais, ištyrus tokių lietų priežastis, jie laikomi paprasčiausiais gamtos reiškiniais, kurie mokslininkų visiškai nebestebina. Išaiškinta, kad didžiulės audros, kurios kartais siaučia Saharos, Gobi ir kitose dykumose, pakelia į padanges tiesiog milžiniškus stulpus ir tūkstančius kilometrų. Tos dulkės susimaišo su lietaus lašais — ir štai žemėn krinta nebešvarus lietus, bet nuo dulkių, smėlio, žemių pajuodavęs ar pageltonavęs.

Mokslininkams pavyko net nustatyti, iš kokio krašto yra tas smėlis ar dulkės, kurios kartu su lietum krinta. Tai yra nustatnma analitišku būdu: ištiriama nukritusiojo smėlio dulkelių sudėtis ir lyginama, kokio krašto smėlio sudėčiai ji atitinka. Ir pasirodė įdomių dalykų. Sakysim, 1932 m. palei Londoną lijusio spalvuoto lietaus smėlio dulkelės buvo atneštos net iš Pietų Amerikos. Kitą kartą lijusio spalvuoto lietaus dulkelės buvo atneštos iš Andų kalnų (Amerikoj palei Didįjį vandenyną). Pietų Amerikoj lyja spalvuotas lietus, kurio smėlio priemaišos yra atneštos iš Kinijos; Šveicarijoj lijo lietus, kurio smėlio dulkės buvo atneštos iš Saharos ir t. t. Tos dulkės, kaip nustatyta, ore išsilaiko nepaprastai ilgai, kartais ištisus metus. Be to, jų kartais yra ateešama nepaprastai daug. Sakysim, 1863 m. vien tik Anglijoj nukrito su lietum apie 10 milijonų tonų Saharos smėlio.

Mažai kultūringuose kraštoose pasitaikęs toks lietus gyventojams ir dabar įvaro nemažai baimės. Sakysim, 1928 m. Mongolijoj lijo beveik kruvinai raudonas lietus. Vėliau tą lietų ištyrus, pasirodė, kad jame yra

(pabaiga 8 pusl.)

AKYS — BRANGIAUSIAS JŪSŲ TURTAS

Saugokite jas. Šiandien pat užeikite į FOTOPAN, kur nusipirksite geriausius, moderniškus akinius pigiausiomis kainomis.

FOTOPAN taip pat turi didžiausi pasirinkimą foto aparatų, visokių įrankių ir medžiagų fotografijai. Filmų ir stiklų ryškinimas, kopios ir t. t.

Kiekvienam klijentui, atėjusiam su šiuo skelbimu darome specialę 10% nuolaidą.

FOTOPAN, Avenida São João, 340
(prie centr. pašto)

Lietuviai.

Pasinaudokite sklypų išpardavimu VILLA LUCIA, Villa Prudente priemiesčio srityje, kur greitu laiku bus statoma Lietuvių Amatų Mokyklą.

Sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui geriausiomis sąlygomis. Duodame medžiagą namų statybai.

Mėnesiniai mokėjimai po 50$000.

CENTRALINĖ RAŠTINĖ A. FELMANAS (savininkas) PRAÇA DA SÈ, 39 SOB.

Nepaprastas Catedral Medikamentu Laiméjimas.

(Iš Brazilijos augmenijos)

Ar Tamsta pažįsti Catedral Augmenijos Medicinos veikimą? Pasistenk kuogreičiausiai pažinti, nes augmenijos medicinos veikimas yra tiesiog stebūklingas — geriausiai gydo įvairiausias ligas bei visokius negalavimus.

Daliname veltui visiems mūsų vadovėlį «KAIP GYDYTI AUGMENIJOS VAISTAIS» vokiečių, portugalų, ispanų, japonų ir anglų kalbomis, kuriame aprašyta visų ligų išaiškinimai ir nurodymai, kaip jas gydyti augmenijos vaistais.

Pharmacia Cathedral Praça da Sè, 94-C S. Paulo

SERGANTIEMS VISADA NAUDINGA PASINAUDOTI Tel. 2-4251
ČIA SKELBIAMAIS VASTAIS

SIOMS LIGOMS NAUDOJAMI	SITIE VAISTA
	COLLYRIO CATHEDRAL
Akių ligos ir trakoma	CALCIO „
Plaučių ligos ir šlapumo rūkštis	HEPATICO „
Inkstų, puslės ir šlapumo takų ligos	ANTI-DYZENTERICO „
Ivairių rūšių dizinterija	CALMANTE „
Kosulys ir nervų negalavimai	ANTI-DYSEPTICO „
Pilvo ir vidurių sugedimas	UNGUENTO „
Niežėjimas, egzema ir odos ligos	COMPOSTO „
Malcta ir geltonasis drugys	ANTI-GRIPPAES „
Gripas ir galvos skausmai	ANTISEPTICO „
Laringitas, faringitas ir dizenfektatorius	ASSUCAR „
Egzema ir užkrečiamos odos ligos	REGULADOR „
Moterų ligos ir menstracijų regul.	VERMIFUGO „
Kirmelės ir geltligė	GUARATON „
Sustiprinamieji paskatinamieji vaistai	HYPOTENSOR „
Širdis, cirkuliacija ir arterijos sklerozas	PASTILHAS LAXATIVAS „
Vidurių užkietėjimas, inkstai ir jaknos	ANTI-BLENORRHAGICO „
Gonorrhea (triperis)	ANTIREUMATICO „
Reumatizmas	PEITORAL „
Kosulys ir plaučių negalavimai	DIURETICO „
Inkstų, pilvo ir šlapumo ligos	SEDATIVO „
Epilepsia ir jos pasėkos	ANTILUETICO „
Kraujo valytojas	

K. VOSYLIAUS FOTO STUDIJA

Baigusio Meno ir Fototechnikos Institutą Berlyne

RIO DE JANEIRO, RUA DO PASSEIO NR. 42, Sala 4, Tel. 42-2657.

Daromos vairios meniškos ir fototechniškos fotografijos. **Lietuviam didelė nuolaida.** Didelis Brazilijos vaizdų nuotraukų pasirinkimas.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: utraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

RŪKYTOJŲ DĖMESIUI

Charutaria Tra ant Praça do Correio Nr. 54, São Paulo, siūlo į kilogramą (apie 1000 štukų aromatiškų ir silpnų cigarečių tik už 10$000.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traudia dantis be skausmo už 5$000. Ati karyta dieną ir nakti. —

Pavieniais numeriais „Lietuvi“ nusipirkti galima: S. Paulo miest.

Luz stoties kioske, prie centralinio pašto laiptų ir kampo, Josė Paulino vaistinėje, Bauzio krautuvėje, prie Luz tilto kioske, Sorocabana stoties kioske, ant Largo da Sė prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos kioske, Vila Zelinoje Vigelio krautuvėje, ant rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske, Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje, Menkaičio krautuvėje priešais Klabin popieriaus fabriką bei pas atskirus platintojus.

SANTOS MIESTE: Stoties kioske.

RIO DE JANEIRO MIESTE: «Vilnies» S-gos patalpoje, Praça Tiradentes 46 ir ant Largo da Lapa ir Avenida Mém de Sá kampo laikraščių kioske.

* * *

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 2. Telef. 2-6255

Patiekia visas kliūtis juridinėje srityje. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advoką De Thimė. Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

Skilvis ir Kepenys

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs dieglial ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios **moterų ligos** gydomos irgi be operacijos, tik su užleksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas **DR. PAULO LICCIARDI, Santa Casa gydytoją ir chirurgą.**

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Rezidencia ir Konsultoriją: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro).
Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta namus bile valandą dieną ir nakt

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (sen n.111)

Tel. 4-5576 São Paulo.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

SKUBĖKITE SIUSTI PINIGUS UŽ «LIETUVIO» PRENUMERATĄ 1937 METAMS.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą		
Bage	8. 12	37.
Jos. Charlotte	31. 12	37.
Astrida	29. 1	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

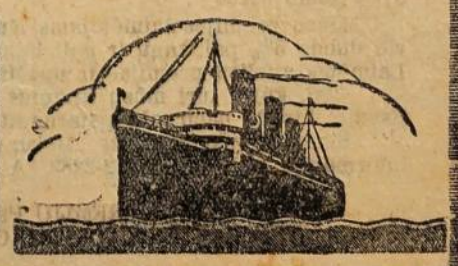
Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA

Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Anglų vyriausybė nepatenkinta.

Nepersenai Kinijoj Japonų kareiviai apšaudė Anglijos laivą «Lady Bird». Anglų vyriausybė pasiuntė Japonijai griežtą protesto notą ir pasiuntė daug savo karo laivų į Kinijos pakrantes. Bet Japonijos atsakymas Anglijoj gautas tik gruodžio 29. Anglai atsakymo vilkinime įžiūri Japonų pasityčiojimą, be to, ir pačiu atsakymu esą nepatenkinti.

STIPRI NACIONALISTŲ OFENSIVA TERUEL FRONTE.

Nacijonalistai per savo radio stotis tvirtina, kad respublikonai Teruel miesto dar nepaėmę. Priešingai, didesnėje miesto daly tebesilaiką nacionalistai, jų aviacija ir artilerija vis smarkiau bombarduojanti priešo pozicijas. Respublikonų nuostoliai esą neapskaitomi. Kasdien nacijonalistams pasiduoda vis didesni respublikonų būriai. Franco tvirtina kad šiame fronte nacionalistai esą padėties viešpačiais.

O iš Barselonos praneša, kad respublikonai smarkiai bombarduoja ir Huesca miestą, kurį jau senai turi okupavę nacionalistai. Be to, respublikonų artilerija neleidžianti nacionalistų kariuomenei persigrupuoti ir kitose vietose.

KAIZERIS GRĮŽTA Į VOKIETIJĄ?

Kai kurie Europos laikraščiai paskelbė, kad buv. Vokietijos kaizeris Vilius II jau esąs pasiruošęs grįžti į Vokietiją ir vėl sėsti į kaizerio sostą. Iš Vokietijos pranešama, kad vyriausybės sluoksniuose šis reikalas nesvarstomas, bet vokiečiai užsienio spaudos paskelbtą žinią nei patvirtina, nei atšaukia.

KALĖDINĖ VAIKŲ EGLUTĖ D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOJ.

Sausio mėn. 6 18 val. D. L. K. Vytauto mokykloj ruošiama Kalėdinė vaikų eglutė.

Kalėdų senelis atneš mokiniams ir jų svečiams mažų dovanėlių.

Tėvų Komitetas.

(tąsa iš 6 pusl.)

JUODI IR GELTONI LIETŪS.

nepaprastai daug raudonos žemės dulkelių, kurios ir nuspalvino vandenį raudonai. Bet nekultūringi Mongolijos gyventojai palaikė tai dangaus kerštu už kokias nors žmonių negeroves. Tuojau imta ieškoti priežasčių, kurios galėjo taip užrūstinti dangų. Ir gyventojai nusprendė, kad čia kalti yra kinų ateiviai. Del to įvyko daugybės pagromų, per kuriuos buvo nužudyta nemaža žmonių. Mongolės moterys, kad perprašytų užrūstintus dievus, paaukojo jiems savo vaikus. o pačios apsikabinėjo įvairiais amuletais, tam tikrais daikteliais, kurie neva saugoja nuo blogųjų dvasių.

SOFERIU MOKYKLA IR DESPAŠANTAS

Rašome prašymus ir išrūpiname visokiausius leidimus, taip iš municipalinių, kaip ir iš estadualinių istaigų ivairieis reikalais. Drome šamadas, dokumentus šoferiams bei vežikams, išrūpiname «caderneta de identidade» ir ivairius kitus dokumenttus, darome pasu ir dokumentu vertimus, naturatizacijas, vizas ir t. t.

Atliekanamskubiausiai painiausius reikalus visose valdžios istaigose.

S. GRAGNANO IR SŪNAI

Raštinė: Rua Libéro Badaró, 314 (antigo 45) sobreloja-sala 6 tel. 2-6974

Gyvenamoji vieta: Rua Piratininga, 90 (ant. 16) Soferiu mokykla, Nr. 515

Trumpos žinelės.

— Japonijos lakūnas leitenantas Nango numušė 30 kiniečių lėktuvų. Jam tekę kautis su 6 rusiškų lėktuvų eskadrile, o ties Nankinu laimingai kovojęs 10 japonų lėktuvų eskadrilėj prieš 30 kiniečių lėktuvų, 19 buvę numušta.

— Gruodžio mėn. 29 d. Adis Abebo kunigaikštis d'Austa tapo paskelbtas Etiopijos vice-karaliumi. Ta proga mieste buvo išlipinti ir žmonėms dalinami italų ir etijopų kalbomis parašytos proklamacijos. O etio pai iš pasalų dar vis tebeskerdžia okupantus.

— J. A. V. prezidentas Franklin D. Roosvelt jau kelintą kartą pakartotinai pareiškė, kad jis pasitiki tik demokratija. Tautos turinčios klausyti daugumos balso ir visų valstybių tikslas turįs būti suteikti geresnį pragyvenimą savo gyventojų daugumai.

SKUBIAI REIKALINGOS 5 ŠEIMYNOS.

Į fazendą Santa Maria skubiai reikalingos penkios lietuvių šeimynos kavos prižiūrėjimui. Duodamas butas, kuras, elektros šviesa ir du trečdaliai jau paruoštos kavos.

Smulkesnių informacijų galima gauti „Lietuvio“ redakcijoj.

PAIEŠKOJIMAS

VERONIKA SADZEVIČIŪTĖ paieško savo tėvo ANTANO SADZEVIČIAUS. Žinantieji Antano Sadzevičiaus gyvenamąją vietą, ar jis pats, prašomi pranešti „Lietuvio“ redakcijai.

Veronika Sadzevičiūtė.

„Redakcijos krepšio“ linkėjimai Naujų Metų proga.

Lietuviui emigrantui — Geros sveikatos ir nuolatinio gerai atlyginamo darbo.

P. Konsului — Išrūpinti didesnes pašalpas tiems, kurie vis rėkia «Konsulatas mus smaugia, gelbėkite mus!» Ir suteikti jiems nemokamas laivakortes į Tėvynę.

Insp. S. Bakšiui — Susilaukti į mokyklas mokytojų, bet ne turisų...

Kun. P. Ragažinskui — rasti išeitį iš susiduriusios padėties. Sutverti ir ožkų broliją, kad pagraužtų jau «žaliuojančius» vyčius...

Kun. A. Arminui — prirengti nors vieną lietuviuką prie Pirmosios Komunijos ir neužsidaryti taip aklinai vienuolyne, kad prie ligonio ir per dvi dienas žmonės neprisišaukia...

Mokytojams — Visiems susilaukti nors kada ir savo vaikų. (Mok. L. Gaigalo šie liukėjimai neliečia).

L. S. Brazilijoj — Išrasti vaistus, kad Lietuvos valdininkų vaikai nesusirgtų ištautėjimo liga, o lankytų lietuviškas mokyklas.

B. L. O. Centrui — Suskaityti kelios organizacijos jį sudaro ir paskelbti po kiek jos moka nario mokesnio.

Lietuviams ūkininkams — Pasėti grūdą, kuris nepūva...

B. L. Aero Klubui — Pirma įsigyti lėktuvą ar planerį, o tik paskui mokinti savo narius skristi...

«L. Aidui Br.» — Paskelbti, kas įskundė jį «už komunizmą» ir kodėl jo leidėjo K. Uckaus finansiniai negalavimai sutampa su «komunistų» ištrėmimais ir areštais...

«Šviesai» — rasti būdą, kaip greičiau apsivesti su «Aidu» ir pagimdyti vienatinį Centro laikraštį.

L. R. K. Bendruomenei — Prisiprašyti chorv. J. Stankūną, kad išmokytų «Labanak, o...»

«Zakristijonui» — Uždegti žvakes ir ant viškų, kad prabaštėlius pamatytų saldainių popierius, cigarečių nuorūkas ir sudaužytas bonkas, kurios būtinos geriems choristams...

Ir mūsų patricijui «Lietuviui» — pagerinti jau antri metai redaktoriaus gerinamą popierį.

Visiems prisiekusiems bandeirantininkams — Netikėti, kad Jonas Bandeirantininkas per p. ministerio išleistuves jojo ant Uckaus... Ne, vyrai. jūs neįžiūrėjot. Jis nėra toks kiaulė: jis tada jojo ant asilo...

Inž. agr. dr. J. Zabroskiui — Apvaisint kolonizacinių draugijų „yščius“...

Agr. Br. Laukšui — gauti gydytojo diplomą...

Ryto chorui — Išmokti: „Jau saulutė leidžias, atein vakarėlis, užtemdė mūs dangų storulio šešėlis“ ir t. t.

Viltiečiams — Nepamesti paskutinės gyvenimo vilties.

Moterų Draugijai — Rasti nors vieną vyrą, kuris įstotų narių į moterų Draugiją.

Sp. S-gai „Lithuania“ — Įsivesti flirto sportą, kad į s-gą stotų ir merginos.

„Mažųjų Pasauliui“ — Atrasti didžiųjų pasaulį, nes vaikai pinigų neturi.

A. Bumbliui — Neleisti rašinėt į kalendorių žiopliams, kurie neatskiria lietuvių mokinių nuo brazilų, o pačiam pasižiūrėti, kiek kurios tautybės mokinių mokosi São Paulo lietuvių mokyklose.

O «Krepšio» redaktoriui — Kad «Krepšys» visada būt pilnas.

Beje, dar ir Dėdei Mikui — Paleisti «Pririštą Katiną»...

Taigi... Su pagarba — «R. K.»

Bolsa de Estabilisação Limitada

MATRIZ — SÃO PAULO

AUTORIZADA E FISCALIZADA PELO GOVERNO FEDERAL — CARTA PATENTE Nº. 134

RUA LIBERO BADARO, 94-6. -- Tel: 2-2283 -- CAIXA POSTAL 4.126

SKYRIAI, AGENTŪROS, INSPEKCIJOS IR REPREZENTANTAI VISOSE BRAZILIJOS ESTADOSE IR APSKRITYSE

REZULTATAI PREMIJŲ PASKIRSTYMO, ĮVYKOSIO 1937 METŲ LAPKRIČIO 27 D.

PAGAL FEDERALINĘ LOTERIJĄ.

Federalinės loterijos 1-sios premijos Nr. 19206, 2-sios 10615.

„BOLSOS“ PIRMOSIOS PREMIJOS NUMERIS 59.206.

PLANAS „UNIÃO“

DIDŽIOSIOS PREMIJOS		GALUNĖS	
1.o Premio 59206	40:000$000	Titulų galūnės 9206 laimėjo	5:000$000
2.o Premio 69206	30:000$000	Titulų galūnės 206 laimėjo	500$000
3.o Premio 79206	20:000$000	Titulų galūnės 06 laimėjo	20$000
4.o Premio 89206	15:000$000	Titulų galūnės 6 laimėjo	10$000
5.o Premio 99206	10:000$000		

PLANO „FEDERAL“

DIDŽIOSIOS PREMIOS		GALUNĖS	
1.o Premio 59206	25:000$000	Titulų galūnės 9206 laimėjo	1:000$000
2.o Premio 69206	10:000$000	Titulų galūnės 206 laimėjo	100$000
3.o Premio 79206	5:000$000	Titulų galūnės 06 laimėjo	10$000
4.o Premio 89206	3:000$000	Titulų galūnės 6 laimėjo	5$000
5.o Premio 99206	2:000$000		

Mūsų premijos laimėtojams išmokamos S. Paulo estado valdžios apolisais (paskolos lakštai), kurie duoda 5% palūkanų ir gali laimėti stambias premias 1000.000$000, 500, 100 ir 10 tūkstančių milr. Laimėtas apolisų premijas ir nuošimčius už apolisus garantuoja ir išmoka São Paulo estado valdžia.

Visi, kurie turi mūsų titutulus su laimėtomis premijomis gali kreiptis į mūsų centralinę raštinę. Esame visada pasiruošę patarnauti ir išpildyti tą, ką pažadame publikai.

Šiandien pat įsigykite „Bolsa de Estabilisação“ titulus ir jūsų ateitis bus užtikrinta. Prašykite informacijų per telefoną 2-2283 A BOLSA DE ESTABILISAÇÃO LIMITADA, RUA LIBERO BADARÓ 94 6-o andar.

SEKANTIS PREMIJŲ PASKIRSTYMAS ĮVYKS GRUODŽIO 29 DIENĄ 1937 m.

TEN PAT REIKALINGI AGENTAI PROVINCIJOSE MIESTUOSE IR MIESTELIUOSE

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY“